

LEESTEKST uit DESIDERIUS ERASMUS: LOF DER ZOTHEID

‘JE LEEFT HET GELUKKIGST ALS JE NIETS WEET’

OVER KINDERTIJD, JEUGD EN OUDERDOM

Wie weet om te beginnen niet dat de eerste levensfase van de mens verreweg het gelukkigst en het aangenaamst is? Wat hebben kinderen toch dat wij ze zo kussen, omhelzen en koesteren en dat zelfs iemand die niet van kinderen houdt, deze leeftijd goedgezind is? Is dat niet de verleiding der Zotheid die de ervaren natuur de pasgeboren kleintjes heeft meegegeven? Zo kunnen zij door plezier te verschaffen als compensatie de inspanningen voor hun opvoeders verzachten en de gunsten van hun verzorgers verwerven door vleierij.

Daarop volgt dan de jeugd die aan iedereen dierbaar is en die iedereen openlijk gunstig gezind is. Maar waarom staat de jeugd zo in de gunst? Het is de verdienste van de Zotheid dat ze nauwelijks iets weet, maar dat kan haar niets schelen. Als kinderen groter zijn geworden en door ervaring en opvoeding enigszins als volwassenen beginnen te spreken, dan verwelkt al snel hun mooie gestalte. Hun opgewektheid verdwijnt, hun lieftalligheid verstart en hun kracht begint te wankelen. Hoe verder de jeugd van de Zotheid af geraakt, hoe minder zij leeft.

Daarna volgt de vermoeiende ouderdom. Dat wil zeggen dat deze niet alleen lastig is voor de anderen, maar ook akelig voor de persoon in kwestie. De ouderdom zou voor geen enkel mens draaglijk zijn als de Zotheid niet een helpende hand zou reiken bij zo veel ellende. Zij brengt degenen die al met één been in het graf staan terug tot hun kindertijd. Niet voor niets worden deze lieden kinds genoemd. De Zotheid brengt hen naar de bron van vergetelheid. Daar kunnen zij dan met lange teugen de vergetelheid drinken zodat geleidelijk hun geest weer jong kan worden en vrij van zorgen. Het is de verdienste van de Zotheid dat oude mannen gek zijn.

God brengt soort bij soort. Oude mannen hebben groot plezier in de omgang met jonge kinderen en jonge kinderen van hun kant gaan graag met oude mannen om. Welk verschil is er tussen hen? Ze hebben beiden witte haren, een mond zonder tanden, ze zijn klein van stuk, houden van melk en ze stotteren. Ze kletsen erop los, ze zijn dwaas, vergeetachtig en onbedachtzaam. Hoe ouder ze worden, hoe meer ze op kinderen gaan lijken.